

LUD

Jornal polonez „LUD”

publica-se a noite terças — e sextas feiras

Curitiba, 16 de dezembro de 1938

Wychodzi dwa razy na tydzień: w wtorki i piątki, wieczorem

Redaktor odpowiedzialny: Henryk Żerek
Wydawca i redaktor: Książd Jan Pałka

Adres: Curitiba — Av. Dr. Jaime Reis, 543
Adres dla listów zwykłych i pieniężnych: Redacção
„Lud”, D. P. 155, Curitiba — Paraná — Brasil.
Adres telegraficzny: Redacção „Lud”, Curitiba.

Redakcja i Administracja
otwarte są codziennie (prócz niedzieli i świąt kościelnych):

od 8 — 11 godz. rano i
od 1 — 5 godz. po południu.
Telefon: 1493

PRENUMERATA: w Brazylii 15000 płata z góry; półrocznie 8000; w Argentynie 6 pezów; w Polsce rocznie 14 zł. (P. K. O. Nr. 197.311, Warszawa); w Ameryce Południowej 2,50 dolary; w Urugwaju 4 pezy urugwajskie.

Ceny ogłoszeń: — Ogłoszenia tylko strony płatne.
Do 3 cm szerokości przez 1 lam do 3 razy 5000
Od 1 „ „ 1 „ za każdy raz na stronie ogłoszeń 3300
Od rocznych ogłoszeń zgóry zapłaconych na stronie ogłoszeń 40 proc. zniżki
Ogłoszenia w tekście według umowy. Od nekrologów 4 cm szerokości przez 1 lam 3400

CENA NUMERU 300 rejsów.

W Kurytybie do nabycia w sklepach pp.: R. Plekarski - Kubisa i Floreckiego.
W S. Paulo: w kioskach na dworcu Luz, Sorocabana i przy kościele Matki Boskiej na Pom Retiro
W P. Alegre: G. Kulesza Filho, rua do Parque 507 oraz przy kościele polskim rua S. Eduardo 920

Gospodarcze i przemysłowe sprawy Parany

Znaną to jest rzeczą, że gleba parańska w porównaniu z innymi Stanami brazylijskimi, jest bardzo urodzajną.

I rząd parański, zdając sobie sprawę z bogactw ziemi, od wielu lat propagował i popierał rolnictwo. I dziś Parana może się poszczycić dużymi wynikami na polu gospodarki rolnej. Zwłaszcza uprawa pszenicy, której Brazylia wiele musi importować z Argentyny, coraz większe osiąga rozmiary. Niedawno temu, minister Rolnictwa p. Fernando Costa, zwiędając północ Parany, nie mógł się nadziwić tym pięknym łanom pszenicznym, pokrywającym całe polacie kraju.

Obecnie znów sekretarz Rolnictwa Stanu Parana, dr Angelo Lopes, zwiędziwszy okolice Itarati takie oto wyniósł wrażenia, z którymi się dzieli w »O Dia«.

»Co dopiero powróciłem z południa. Jestem dumny z naszego Stanu. Pszenica parańska jest rzeczywistością. Setki i setki rolników oddaje się uprawie tego szlachetnego zboża.

Itarati przy tegorocznych zbiorach zebrało 20.000 worków więcej, niż to było dawniej. To samo i w innych okolicznych miejscowościach.

Pszenica z okolic południowych jest pod względem jakości tak doskonała jak i ta, którą się uprawia w północnej Paranie, a która tak zachwyciła ministra Fernando Costę.

Rolnik z południowych okolic Stanu otrzymuje wskazówki i poradę od techników Sekretariatu Rolnictwa i Ministerstwa Rolnictwa, które tu utrzymują specjalną placówkę. Tutęjszy rolnik uprawia wszystko i ze wszystkich zasiewów zbiera wspaniałe owoce.

»Zwiedziłem — mówi dalej dr

Angelo Lopes — przeszło stu kolonistów, i rzeczę interesującą, wszyscy tutaj znają oświadczenie Interwentora Manoela Ribasa i dopytywali się o niego, wspominając z wdzięcznością o tylu dobrodziejstwach, jakie Mu rolnicy zawdzięczają.

Obecny Interwentor Parany p. Manoel Ribas chce widzieć swój Stan nie tylko rolniczym lecz także i przemysłowym. I słusznie, bo ażeby kraj był zamożnym, samowystarczającym, obok wysoko rozwiniętego rolnictwa winien posiadać dobrze prosperujący przemysł.

W tym też celu p. Interwentor Manoel Ribas podpisał ostatnio dwa ważne dekryty dotyczące rozwoju przemysłu.

Pierwszy dekret nr. 7.831 postanawia, iż ci, którzy zbudują w Paranie młyny do przemiału pszenicy parańskiej zostają zwolnieni na przeciąg lat 10 od wszystkich podatków stanowych, a ponadto rząd przyrzeka zniżki przy różnych innych opłatach.

Ten sam dekret zobowiązuje właścicieli młynów, korzystających z ulg, do propagowania uprawy pszenicy.

Drugi dekret nr. 7.832, także ostatnio podpisany przez Interwentora Ribasa, zwałnia zupełnie od podatków na przeciąg 5 lat, a następnie przyznaje stopniowo zniżkę w placeniu podatku, temu, który zbuduje pierwszą fabrykę włókienniczą dla przerobu bawełny, lnu i jedwabiu, oraz fabrykę bieleńia włókna i przedzielnie.

Niewątpliwie, przynajmniej częściowo, przyczyną jest podważenie w Paranie, które staną się podwaliną nowych gałęzi przemysłu parańskiego.

Nacjonalizacja kolonij w Brazylii

Rio, 14 — Prezydent Republiki Dr Getulio Vargas podpisał bardzo ważny dekret w sprawie asymilacji obcokrajowców w Brazylii.

Dekret ten postanawia, że nie mogą istnieć kolonie złożone z ludzi tylko jednej narodowości przy czym musi być zachowany 30% brazylian rodowitych.

Przy tworzeniu się kolonij, pierwszeństwo będzie mieć narodowość portugalska, przy czym jed-

nakże zabrania się cudzoziemcom zamieszkałym w tych koloniach, jak i zresztą na całym terytorium narodowym, wszelkiej działalności politycznej, a tak samo propagandy przekonania politycznych kraju z którego pochodzą.

Ponadto dekret postanawia, iż na koloniach nauczycielami mogą być tylko brazylianie z urodzenia, a językiem wykładowym może być tylko język krajowy.

Obowiązkowe nauczanie w szkołach początkowych w Rio Grande do Sul

Donoszą z Porto Alegre, że podpisano tam dekret, który nakazuje przymusowe nauczanie we wszystkich szkołach początkowych w całym Stanie Rio Grande do Sul.

Specjalne prawo ustali warunki w sprawie przestrzegania tego obowiązku oraz odnośne sankcje. Nauka w szkołach utrzymywanych przez rząd będzie bezpłatna, co jednak nie wyklucza obowiązku solidarności przynajmniej dla

najbardziej potrzebujących. I tak, przy wpisie będzie wymagana pełna opłata miesięczna od tych, którzy nie udowodnią, iż naprawdę są niezamożni; pieniądze będą szły do Kasy Szkolnej.

Nie udzieli się upoważnienia do funkcjonowania żadnej szkole parokularnej, jeżeli, zgodnie ze wskazówkami władz szkolnych w programie jej nie będą figurowały wychowanie fizyczne, nauka patriotyzmu i pracy ręcznej.

Pożyczki dla państw łacińsko- amerykańskich

Washington, 13 — Sekretarz Departamentu Skarbu Stanów Zjednoczonych, oświadczył, że przegłąda sprawę pożyczki dla państw łacińsko-amerykańskich, które w ten sposób będą mogły zrobić większe zakupy w Ameryce Północnej.

Najważniejszą rzeczą, powiedział sekretarz, jest ustalenie taksy walutowej. Program przewiduje udział Banku Eksportowego i Im-

portowego, oraz innych przedsiębiorstw akredytowanych przez rząd.

Sekretarz Skarbu zaznaczył, że Brazylia po raz pierwszy, od chwili porozumienia monetarnego ze Stanami Zjednoczonymi, zakupiła niewielką ilość złota.

Brazylia ma prawo zakupienia za 60 milionów dolarów złota, by użyć swojej walucie.

Nacjonalizacja szkół w Santa Catarina

Interwentor federalny Stanu Santa Catarina, dekretem z dnia 1 b. m. zabrania uczyć zewnętrzna nauczycielom w tym Stanie, którzy nie są brazylijanami z urodzenia, ani też nie mają za sobą 10 lat pracy na niwie nauczycielskiej.

Nauczyciele pozbawieni tego tytułu w Santa Catarina, są przeważnie niemieckiego pochodzenia. Między nimi figurują nazwiska dwóch polaków to jest Franciszek Skrabski z municypium Crescuma i Andrzej Wal Kolonii Oco.

Od Redakcji

W związku z Kampanią Nacjonalizacyjną zostaje zmieniony dotychczasowy układ materiału »Ludzie«. Na pierwszej stronie będziemy zamieszczać wiadomości z Brazylii, na drugiej artykuły traktujące o różnych rzeczach z różnych krajów, na ostatniej stronie będziemy zamieszczać wiadomości z Polski i z innych krajów europejskich.

Nowa organizacja statystyczna

Interwentor Manoel Ribas podpisał ważny dekret nr. 7.830, którym reorganizuje prace statystyczne w Paranie.

Plan jest opracowany przez technika Instytutu Brazylijskiego Geografii i Statystyki, który jest organem rządowym, wyznaczonym przez Prezydenta Republiki do orientowania wszystkich prac statystycznych istniejących już, lub tych które będą utworzone w Brazylii.

Obniżenie podatków przepisowych

Interwentor Manoel Ribas podpisał dekret, którym obniża podatki przepisowe przy odpisie własności, oraz zwałnia zupełnie z podatków urzędników i osoby partykularne przy nabyciu własności, które mają stanowić dobro rodzinne.

Odstawienie więźniów na wyspę Fernando Noronha

Zgodnie z dekretem Prezydenta i ustawą Trybunału Bezpieczeństwa, dnia 14 b. m. odstawił na wyspę Fernando Noronha 72 więźniów politycznych, skazanych przez ten Trybunał.

Transport więźniów odbył się statkiem Loidu Brazylijskiego, »Ignacji«, któremu towarzyszył jeden z pancerników brazylijskiej marynarki.

Prace przy dostosowaniu fortecy na wyspie do przyjęcia więźniów są już na ukończeniu.

Na tym samym okrępie odjechał na wyspę oddział Policji Wojskowej, który jest przeznaczony do straży dla więźniów politycznych.

Ciekawe wydarzenie

Z Caxias informują, że niejaki Giovanni Prolitto i Adelina Gioconde Dadotto postanowili wziąć ze sobą ślub małżeński. W tym celu udali się do kantoru dystry-

ktalnego, gdzie miał się odbyć ślub cywilny. Jednak w chwili, gdy urzędnik wciągał ich nazwiska do księgi metryki urodzenia, ze zdziwieniem zauważył, że Adelina, podług zapisu w księdze umarła w roku 1918 to jest w czwartym roku życia. Wobec tego faktur urzędnik kantoru wystosował do promotora publicznego sprawie komunikując o całej tej sprawie. Przeprowadzone śledztwo wyjaśniło tę kwestię.

Ogromny pożar

Ze São Salvador (Stan Bahia) nadeszły alarmujące wiadomości o ogromnym pożarze jaki wybuchł w robotniczym miasteczku Maragogipe, gdzie ogień zniszczył 43 domów.

Ludność ogarnięta paniką zbiegła się do kościoła Świętego Bartłomieja w tym miasteczku, błagając Boga o stłumienie pożaru.

Przeszło 400 osób zostało bez dachu nad głową. Rząd Stanowy zaopiekował się bezdomnymi.

Wszystkie fabryki cygar w Maragogipe przestały na razie funkcjonować.

Uciekł z więzienia

Z więzienia w Ponta Grossa zdołał zbiec niezbezpieczny przestępca zwany Bronisław Gordo lub Lampeão Broinko.

Zbiegł odsiadywał karę za morderstwo popełnione w Prudentopolis. Policja jest na tropie Broniha.

„Corisco” nadal będzie uprawiał rozbój

Z Alagoas telegrafują, że następca »Lampeona«, sławny »Corisco« miał zamiar oddać się w ręce władz policyjnych, ale z chwila, kiedy się dowiedział, że policja nie chce gwarantować mu życia, odmówił się. »Corisco« zaznacza, że zakończy swoje życie bandyckie walcząc, jak to uczynił niedawno, kiedy odparł oddział policji z Sergipe kulami. Następca »Lampeona« pewny jest, że policja nigdy mu nie przebaczy napadu na fazendę Angico, gdzie w okrutny sposób wymordował całą rodzinę.

Uwolnienie dziennikarza

Trybunał Bezpieczeństwa Narodowego w Rio de Janeiro uwolnił dziennikarza Goudima Fonseca, który miał się dopuścić w artykułach, jak mu zarzucano, obraźliwy bohatera narodowego Duque de Caxias.

OSTATNIE TELEGRAMY

Nie chce być więcej prezydentem.

Paryz, 14 — Prezydent Francji, p. Lebrun oświadczył, że nie zgodził się na postawienie swej kandydatury w przyszłych wyborach na prezydenta.

Pogotowie wojenne w Czechach

Praga, 14 — Rząd czeski przedłużył na dalsze 3 miesiące stan pogotowia wojennego.

Samoloty bez pilotów

Waszyngton, 14 — Sześć nowych samolotów zwanych »Robotami« zostanie włączonych do lotnictwa wojskowego; nowe samoloty są kierowane przy pomocy radia, bez pilotów.

Odnaczenia królewskie na licytacji

Londyn, 14 — Minister Spraw Zagranicznych Anglii, nakazał przerwanie licytacji, na której wystawiono do sprzedania odznaczenie i dekoracje wielkiego księcia Michaiła Aleksandrowicza, brata ostatniego cara Rosji. Wśród wystawionych na licytacji przedmiotów wielkiego księcia rosyjskiego znajdowały się dwa najwyższe odznaczenia Anglii i Francji, to jest angielski »Order Podwiązki« i francuski »Złoty Order Waloński«. Angielskie ministerstwo Spraw Zagranicznych zabrano owe odznaczenia i zamknęło w swym skarbcu.

Próba ucieczki terorysty ukraińskiego

Warszawa, 14 — Władze policyjne wykryły plan ucieczki terorysty ukraińskiego Stefana Bandery, zamieszanego w morderstwie ministra Spraw Wewnętrznych ś. p. Pierackiego.

Plan ucieczki był zorganizowany przez członków narodowego związku ukraińskiego; zdołali oni przekupić dwóch strażników więzienia; na więźnia Bandery czekało auto, które miało go przewieźć do granicy niemieckiej; policja jednak wykryła plan i kiedy wyszłoby było przygotowane do ucieczki Bandery, policja ujęła owych dwóch strażników przekupionych, oraz członków związku ukraińskiego zamieszanych w spisku.

Trzęsienie ziemi w Hiszpanii

Walencja, 14 — W prowincji Albacete zanotowane silne trzęsienie ziemi.

Wrzenie w Palestynie

Jerolima, 14 — W całej Palestynie trwa nadal stan silnego wrzenia i niepokoju. W dolinie rzeki Jordanu teroryści poranili szereg osób; policja wykryła w pewnej miejscowości podłożoną bombę.

Policja uwięziła prefekta miasta Gaza, który był krewnym wielkiego »muffiego« w Jerolimie.

Trybunał wojskowy skazał 2 arabów na karę śmierci za napad na wojskowych angielskich.

Zaostrzenie stosunków francusko-włoskich

Paryz, 15 — Włosi coraz śmielej donagają się od Francji zwrotu Tunisu, Korsyki, Nicei, oraz wielu innych ustępstw. Rzecz jasna, Francja wobec uroszczeń włoskich wystąpiła stanowczo, oświadczaając, że nie ustąpi ani palca ziemi ze swego kraju, czy też kolonii.

Wobec niestępliwości Mussoliniego stoczniki pomiędzy Francją a Włochami zaostrzają się z każdym dniem coraz bardziej.

Niektórzy przewidują, że wyniki z tego taka sama sprawa, jak to było z Sudetami. Tak Francja, jak i Włochy zbroją się na gwałt i obsadzają swe granice wojskiem.

Francja udzieli pomocy Anglii. Paryż, 15 — Minister Spraw Zagranicznych Francji, p. Jerzy Bonnet oświadczył w Izbie Deputowanych, że Francja przyjdzie z pomocą wojskową Anglii, na wypadek gdyby była zaatakowana.

Przeciw prześladowaniom. Lima, 15 — Delegacje boliwijska i kubańska, biorące udział w VIII Konferencji Pan-Amerykańskiej w Limie podały wniosek-projekt publicznego potępienia prześladowań z powodu odmiennej rasy lub religii.

NOWI INŻYNIEROWIE W obecnym roku fakultet Inżynierii ukończyło spore grono studentów, którzy właśnie wczoraj na uroczystej akademii otrzymali dyplomy inżynierskie.

Polączenie Londynu z Kurytybą linia autobusowa. Ubiegłej soboty dokonano w Londynie uroczystego otwarcia linii autobusowej, która łączy to miasto ze stolicą Parany.

Sześć skrzynek złota. Do Rio de Janeiro przywieziono z kopalni w Morro Velho sześć skrzynek złota w sztabach. Złoto jest przeznaczone do Banku Brazylijskiego; jego waga wynosi 167 kilogramów i 200 gramów i jest obliczona na ogólną sumę 3.624.618\$300.

Iskierki z Brazylii. Z Porto Alegre komunikują, że Assis Brasil, były minister Rolnictwa ostatnio ciężko zachorował. Ostatnie telegramy donoszą, że stan zdrowia jego jeszcze się pogorszył.

Na Wystawie Nowego Państwa w Rio, zbudowano projekt domu dla robotników za sumę 21.800\$000, wraz z meblami, radiem i wszelkimi wydatkami. Suma ta byłaby wypłacana w ciągu 20 lat po 150\$000 miesięcznie.

Interwentor Federalny Stanu São Paulo dr Ademar Barros, opierając się na art. 177 Konstytucji, zwolnił p. Vicente Ráo z urzędu głównego prokuratora Stanu i z katedry prawa cywilnego na Wydziale Uniwersytetu w São Paulo.

Antonio Silvino, który kiedyś był bandytą na północy kraju, ogłosił w dziennikach rioskich, że napisał 'Pamiętnik' i że może go sprzedać za 50.000\$000.

Prezydent Dr Getulio Vargas zamianował p. Carlosa de Lima Cavalcantiego, byłego gubernatora Stanu Pernambuco, ambasadorem Brazylii w Bogocie.

W Ponta Grossa dnia 19 marca 1939 roku odbędzie się II Wystawa Bydła.

Prezydent Republiki, Dr Getulio Vargas podpisał dekret, nakazujący młynarom w całym kraju nabywanie pszenicy wyprodukowanej w Brazylii.

Sąd Przysięgłych w Ponta Grossa uwolnił Alfreda Silve, którego obwiniano, iż namówił João Barbosę Parana do zamordowania dr Michała Quadrosa.

Odpowiedzi Redakcji. P. St. B. — Broszury 'Sen Najświętszej Maryi Panny' nie mamy; o ile wiemy, podobny tytuł nosi pewna broszurka rozrzucona przez sekty herezyczne.

P. Józef Radzieliński. — Za nadesłane prenumeraty serdecznie dziękujemy; adres zmieniliśmy. Za zdrowienia i życiwe słowa serdecznie dziękujemy.

Ks. K. Zajkowski. — Za nadesłany list pieniażny serdecznie dziękujemy.

Ks. J. Laseberg. — List pieniażny otrzymaliśmy, ale bez żadnych informacji, na co mamy je zaliczyć.

Jak wleśnik spełnił ślubowanie, złożone przed 50 laty. Wiesz Tuszyński w parafii Pol. Łąkie była widowiskiem niezwyklej i pięknej uroczystości.

Rolnik Aleks. Nawrocki, lat 76, obchodził ze swą żoną Julianną z Redlarskich, lat 69, swe złote godny małżeńskie. W ich intencji odbyła się Msza św. Jubileusz wychował 13 dzieci i mają 9 wnuków.

Emigracja polska we Francji daje Kościółowi kapitał. W małych i wielkich seminarjach francuskich znajduje się wielu synów rodzin emigrantów polskich we Francji.

W małych i wielkich seminarjach francuskich znajduje się wielu synów rodzin emigrantów polskich we Francji. Najwięcej mają ich seminaria w diecezji Arras, która ma już 40 księży polskich. Czterech z nich zatrudnionych jest w duszpasterstwie polskim na ogólną liczbę 18 księży polskich w kraju, znajdujących w diecezji Arras.

Franciszek Stawiński. po ciężkiej i długiej chorobie zaopatrzony św. Sakramentami zmarł dnia 9-go b. m. w Getulio Vargas (Stan Rio Grande do Sul). Zmarły był człowiekiem wielkiego serca i rozumu, wychował po chrześcijańsku dzieci, dając im wykształcenie.

W NIEMCZECH MIESZKA 500 TYSIĘCY ŻYDÓW 160 tysięcy zamieszkuje w samym Berlinie. W związku z obecną kampanią antyżydowską w Niemczech, dająca ostatecznego zniszczenia Żydom, ciekawym jest poznanie danych liczbowych o ludności żydowskiej w Niemczech.

Table with 3 columns: Rok, żydów, proc. ludności. Data for years 1880, 1900, 1910, 1925, 1933.

Z miejscowości Montevento otrzymaliśmy list pieniażny z kwotą 16\$000, bez podania jakiegokolwiek nazwiska ani też na co ma być obrócona nadesłana kwota.

RIO DAS COBRAS (JAGODA). Nowa i największa kolonia w Paranie położona w okolicy bardzo dużej przyszości, na prawym brzegu rzeki Iguaçu, blisko traktu Guarapuava-Foz do Iguaçu.

Najpiękniejszym podarunkiem na Gwiazdkę 1938 roku dla Waszych Dzieci będzie niezawodnie piękny rower sportowy, marki Wanderer, lub rower damski.

OPINIA PRACZKI. Nie dożyć, że spłowieje, to jeszcze to wszystko się drze! O! Gdyby twoja gospodyni była zakupiła materiały moode i o trwałych kolorach z firmy CASAS PERNAMBUCANAS.

Poszukuję okazynie 500 zł. polskich. FLORECKI Charutaria Liberty Pracza Tiradentes 305.

Dr. Carlos Heller. Praktykował w hamburskich i paryskich szpitalach. Klinika dla dzieci i dorosłych. — Leczy zylaki, rany na nogach bez operacji.

Hotel Riachuelo. Jest zaistalowany z wielkim komfortem dla rodzin, oraz dla przyzwolonych osób samotnych. Kuchnia pierwszorzędna, czystość, obsługa uprzejma.

PRZEMYT LUDZI do Stanów Zjednoczonych

Po wojnie, a szczególnie w ostatnich latach prawie wszystkie kraje zamknęły granice dla emigrantów.

Twierdzi się, że ograniczenia te są skutkiem kryzysu, gdy w rzeczywistości one właśnie kryzys pogłębiły. Państwa oddzieliły się barierami, które trudno przeskoczyć. Przed wojną było inaczej. Przez Antwerpię i pobliski Rotterdam przewijały się wówczas codziennie tysiące emigrantów, udujących się do Ameryki, z miękkiem i miodem płynące. W porcie belgijskim i holenderskim wydawało się, że dźwiękami dźwięcznych baraków, na których poprzybijano barwne reklamy z napisem "hotel". Tam to całymi tygodniami przebywali emigranci z całej Europy zachodniej i środkowej, czekając na statek. Antwerpia i Rotterdam zarabiały na tej fall ludzkiej ołbrzymie pieniądze i linie okrętowe, wykorzystując koniunkturę, powatawały jak grzyby po deszczu.

Około 1850 roku udawało się rokrocznie do Ameryki 170.000 emigrantów, później liczba ta wzrosła dwukrotnie, trzykrotnie, a w 1890 roku wynosiła około 700.000. Ameryka przyjmowała wszystkich, zarobkowców, którzy szukali chleba, jak i niezliczonych awanturników, czy też przestępców, uciekających przed wyrokami sądowymi.

Dziś to wszystko należy już do przeszłości. Legalną emigracją do Ameryki ograniczono do minimum.

Nielegalna emigracja istnieje jednak nadal.

Rokrocznie około 25.000 osób przemycanych zostaje przez najlepiej strzeżone granice na świecie, udając się do rzekomej "ziemi obiecanej", gdzie najgorzej płacony, niewykwalifikowany robotnik, zarabia 60 dolarów na miesiąc. Ameryka posiada naprawdę parę milionów bezrobotnych, lecz to nie powstrzymuje od wyjazdu tych, którzy nie mają do stracenia.

Bardzo często możemy spotkać w porcie antwerpjskim emigrantów polskich, czeskich, głównie zaś jednak żydów niemieckich, którzy za pewną opłatą przyjmowani są na statek towarowy, udające się do Kandy, Meksyku lub Kuby. W czasie drogi ładują oni węgiel do pieców. Po przybyciu

do portu, korzystają z nocy, by się przedrzeć na brzeg. W portach istnieją organizacje, zajmujące się przemytem emigrantów do Ameryki.

Sposobów przemytu do Ameryki jest bardzo dużo. Z Kuby często wplywają stateki, które, zmyliwszy czujność amerykańskich statek celnych, przybijają do brzegów Florydy i tam wyladują ładunek ludzki. Przemyt ten jest jednak bardzo niebezpieczny i emigranci go unikają. Znane są bowiem wypadki.

topienia emigrantów w czasie poślegu przez statek celne.

Niejednokrotnie bandyci morscy przyjmowali na swój pokład wychodźców, by kilkadziesiąt mil od brzegów wrzucić ich do morza. Tuż po wojnie, stateków takich było bardzo dużo i władze amerykańskie tapily ich załogi bez najmniejszej litości. I dziś niejednokrotnie prasa amerykańska donosi o znalezieniu na wyrzeczach Florydy zwłok ludzkich. Władcomom jest wówczas odrzuca czyje zwłoki chodzą.

Gangsterzy amerykańscy którzy w okresie prohibicji zarabiali na przemyśle alkoholu do Ameryki obrzynie sumy pieniądze, dziś szukają innych nieuczciwych środków dochodu i wielu z nich nie omieszkało wyjechać do Kuby, gdzie w Meksyku znajdują się tysiące emigrantów, pragnących znaleźć się w Ameryce.

Przed niedawnym czasem najbardziej znanym gangsterem, zajmującym się przemytem ludzi, był niej Charon. Brał on 50 dolarów od głowy, a gdy wychodził tego nie miał, zadawał się mniejszą sumą. Żądał on jednak przedtem podpisania zobowiązania, iż

emigrant będzie wpłacał regularnie 30 procent zarobków swoich w Ameryce na jego konto w banku. Charon siedzi nawet tak daleko, iż gwarantował z góry emigrantowi, że po przybyciu do Ameryki znajdzie go pracę.

Można sobie wyobrazić, iż wychodźca przed którym otwierano drogę do "ziemi obiecanej" zgadzał się na wszystko, podpisywał podpisane mu zobowiązanie i pewnego dnia wraz z dziećmi innymi, udawał się autobusem poza miasto, gdzie czekał na nich w polu samolot. Przemyt do

Ameryki odbywał się bowiem drogą powietrzną, gdyż gangsterzy rozporządzają nieograniczonymi środkami pieniężnymi.

Przed niedawnym czasem dzienniki amerykańskie opisyły, w jaki sposób policja amerykańska udało się odkryć takie tajne lotnisko i zatrzymać samolot, w którym przemycano emigrantów.

Lotnisko położone było w pobliżu Detroit. Dla zatrzymania samolotu wysłany został samochodem policjant Stanisław Zaremba. Jak nazwisko widać, był on Polakiem. W chwili, gdy dojeżdżał do lotniska, dostrzegł ledzący tam samolot. Pilot jednak, na jego widok chciał się wzblić w powietrze. Zaremba nie tracąc czasu, całym gazem popiechł w stronę samolotu i uniemożliwiając mu ucieczkę,

uderzył w kadłub samolotu. Skrzydło zostało złamane i kilkunastu emigrantów, wśród których było trzech Polaków, zatrzymano. Zaremba jednak zginął w tym wypadku, padając ofiarą swej gorliwości.

Emigranci, którzy zgodzą się skoryzować z usług gangsterów i podpisują zobowiązanie, iż wzamian za przemycenie ich do Ameryki, oddawać będą 30 procent ze swych zarobków, są później przez gangsterów w niesłychany sposób wyzyskiwani. Już po przybyciu do Ameryki haracz ten rośnie do 50 procent i nawet więcej, i w obawie zadunucjonowania go przed policją, którzy natychmiast wydalają go z Ameryki.

emigrant zgadza się na szantaż, nie mając innego wyjścia.

Królewskie rodziny biorą się do pracy

Na zamku Calisbrooke, na wyspie Wight, żyje zdala od zgiełku stolicy Anglii 81-letnia księżna Beatrice, najmłodsza córka królowej Wiktorii. Przyboku jej przebywa córka, była królowa Ena hiszpańska, matronka Alfonsa, i opiekuje stratą swego najstarszego syna, hrabiego Cavadonga, który - jak doniosły telegramy - poniósł śmierć tragiczną we Floridzie.

Na marginesie dramatu spadkobiercy tronu hiszpańskiego hrabiego Cavadonga, snują w Londynie uwagi o długiej serii dziwnych zdarzeń losu w życiu członków rodzin królewskich i domów panujących w Europie.

Któż mógł przewidzieć, że spadkobierca tronu Hiszpanii umrze, jako wynajęte w republice dolarowej, w wypadku samochodowym, spowodowanym przez jego przyjaciółkę... sprzedawczynię papierosów w nocnym klubie amerykańskim.

Dynastia Bourbonów, Romanowów, Habsburgów i Hohenzollernów znikły ze sceny europejskiej.

Car Mikołaj nie mógł przewidzieć, że jego następca wielki książę Cyryl będzie żył na wygnaniu w Normandii i wypisywał manifesty do czerwonej armii lub że księżką Andrzej, syn jego siostry, wielkiej księżny Ksenii, będzie w roku 1938-ym w malutkich dwu pokojach w Hampdon Court pod Londynem i otworzył mały sklepik z torebkami (biznes ten popadł w trud-

ności i księżą Andrzejszuka obecnie tańszego lokalu sklepowego w Londynie).

Cesarzowa Zyta w wiosce Rybackiej.

A los ostatniego cesarza Austrii Karola. Czy Franciszek Józef mógł przewidzieć, że jego następca umrze na wygnaniu niemal w biedzie? Karol na wygnaniu odmawiał sobie filiżanki kawy w hotelu po obiedzie, dopóki nie stwierdził, że kawa jest włożona w ustaloną cenę za obiad. Ostatni Habsburg w celu zaoszczędzenia pieniędzy przeniósł się do nędznej wili w wilgotnej i niezdrowej polaci wyspy (grzyby rosły na ścianach) i w konsekwencji zapadł na gripę, która przyprowadziła go o śmierć. Wdowa po Karolu, dawna cesarzowa Zyta musiała przenieść... swój "dwór" i swą rodzinę, złożoną z ośmiorga małych arcyksiążąt i arcyksiężniczek, do małej hiszpańskiej wioski rybackiej, gdzie często w zimie siedzieli otuleni w płaszczu, nie mając środków na opalenie mieszkania. Wdowa po Karolu zanosila do lombardu ostatnie klejnoty, by zdobyć środki na utrzymanie swojej licznej rodziny. Na codzien rodzina byłego cesarza żyła się często ziemniakami, sardynkami i serem!

Nieprzewidziane losy Księżniczki.

Niedawno Otto bawił sincipito.

na studiach w londyńskim British Museum, a po ostatnich zmianach w Austrii, poczynił przygotowania do emigracji na farmę do południowej Ameryki. Ma tu jako zwykły farmer prowadzić gospodarstwo.

A jaki los spotkał resztę rodziny Franciszka Józefa? Jego krewny arcyksiężą Leopold Ferdynand umarł w skrajnej nędzy, jako portier w Berlinie. Los sprawił również, iż księżna Windischgrätz, córka syna Franciszka Józefa, posłużyła kierownikiem szkoły, socjalistką, a córka arcyksiężny Blanki, wypędzona w czasie rewolucji, hiszpańskiej, z klasztoru w Barcelonie, gdzie przebywała jako zakonnicą — uciekła do Wiednia, w przebraniu młodziem, po to by zaskarżyć swą... matką o środki na utrzymanie, w wysokości 50 dolarów miesięcznie.

Takie są losy członków rodzin panujących, rozprószonych po świecie zawieruchą wojny światowej. Oczywiście wymieniliśmy tylko niektórych. Dzieje życia innych, może nawet nieco więcej dramatyczne, mogłyby zapewne posłużyć za scenariusz dla najbardziej fantastycznych filmów.

Zmartwienie.

Na przyjęciu u babcia mały Wiciuś rozplakal się.

— Co ci jest? Czego płaczesz? — zapytuje babcia.

— Bo babcia pozwoliła mi zjeść tyle ciastek, ile będę chciał. A ja tyle nie mogę zjeść!

Dewocjonalia

Krzyże do podstawkami, krzyże do zawieszania, krzyżki do różańców, broszki z obrazkami świętych, medaleki, obrzy i statuy świętych i p.

Ponadto posiadamy bogaty skład artykułów biżuteryjnych jak: kolczyki, fantazyjne broszki, łączuszki, spinaki, seczyorki, maszynki do golenia, szpilki do włosów, cygarniki, ustniki i wiele innych przedmiotów.

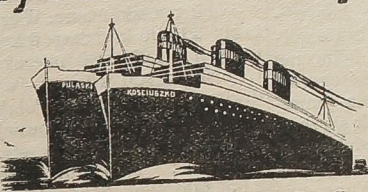
Przedmioty te nadają się specjalnie na odpusty i festyki jako przedmioty do każdej miejscowości gdzie dochodzi poczta lub kolej.

Ceny bezkonkurencyjne!

Relojoaria Confiança

(Flegel & Cia)
Rua Barão do Rio Branco 588
Curitiba. Fone 1749.

Gdynia - Ameryka

LINE ŻEGLUGOWE S. A.
LINEA POLUDNIOWO-AMERYKAŃSKA
Reprezentanci na Brazylie: Lampert & Holt Line
Rio de Janeiro.

Komunikacja na naszej polskiej linii okrętowej odbywa się regularnie polskimi okrętami pocieżnymi

»Pułaski« i »Kościuszko«

	Pułaski	Pułaski	Pułaski
Odjazd:			
z Gdyni	16-12-38	17-2-39	21-4-39
Kiel-Holtenau	17-12-38	18-2-39	22-4-39
Dakar	26-12-38	27-2-39	1-5-39
Rio de Janeiro	4-1-39	8-3-39	10-5-39
Santos	6-1-39	9-3-39	11-5-39
Montevideo	8-1-39	12-3-39	14-5-39
Buenos Aires	9-1-39	13-3-39	16-5-39

	Pułaski	Pułaski	Pułaski
Odjazd:			
Buenos Aires	14-1-39	18-3-39	20-5-39
Santos	18-1-39	22-3-39	24-5-39
Rio de Janeiro	19-1-39	23-3-39	25-5-39
Victori	20-1-39	24-3-39	26-5-39
Dakar	28-1-39	1-4-39	3-6-39
Houlogue	5-2-39	9-4-39	11-6-39
Kiel-Holtenau	7-2-39	11-4-39	13-6-39
Gdynia	8-2-39	12-4-39	14-6-39

Informacje i sprzedaż kart okrętowych z Polski do Polski nskuteczniejsia Oddzialny Syndykata Emigracyjne
Gdynia w Warszawie

Agencia Poloneza de Viagens
Avenida Rio Branco, 19. Rio de Janeiro.

Agencia Poloneza de Viagens
Rua Libero Badaró, 561 2a sobrola, telefon 2-3851.

São Paulo.
Firma BRAZPOL (Embalagem & Manobra) Curitiba
Av. João Pessoa 71, 1 szej piętře C Postal 111, T. 1761.
Subraopol - rua Siqueira Campos 1170, Caixa Postal 246
Porto Alegre.

Największy wybór trykollny na pytania, koszule i kalesony tylko w Fabryca Paranaense de Roupas Brasas. Rua Barão do Rio Branco 121.

Sukces!... Sukces!...

daje wielka wysprzedaż roczna w składzie

A Vencedora

Aby zmniejszyć nasz kolosalny stok dla bilansu, wysprzedajemy nasze materiały ze specjalną zniżką 10, 20 i 30 procent.

MATERIAŁY BARDZO DOBRE PO CENACH NAJNIŻSZYCH

Tylko w składzie

A Vencedora

Praça Tiradentes 45, Telefon 1-2-2-2

Curitiba

Wielka licytacja

odbedzie się 20 grudnia przy ul. Marechal Deodoro 8 i 6. Narzędzia do domowego użytku, tkaniny, płótna, masyżyny, radio, biżuteria, zegarki, żelazo, automobile, książki, meble pinlorowe i imbujowe, oraz bardzo wiele innych przedmiotów, można nabyć za bezcen. Rua Marech. Deodoro 886.

RELOJOARIA PROGRESSO

Praça Tiradentes 260 Tel. 2-4-6-6 (Blisko sklepu Fedra Demotorko) Stata wystawa biżuterii i zegarków. Weszkie naprawy zegarów oraz biżuterii wykonuje się z największą punktualnością pod gwarancją firmy. Fabryka pieszczonków ślubnych. Ceny bezkonkurencyjne. Uprasza się uważać na firmę RELOJOARIA PROGRESSO. Praça Tiradentes 260. Kupuje złoto, placąc najwyższe ceny, upowazniony przez Bank Brazyljski.

Wielki wybór skrzypiec i wiolin, gitar i harmonijek, mandolin, Cavayquinos oraz wiele innych instrumentów muzycznych.

Casa Hertel
Praça Gen. Marques 52
naprzeciw Prefektury

PERFUMERIE ESENCJE PREZENTY NA GWIAZDKĘ

Mydělka, perfumy, woda kolońska, pudry oraz wszelkie artykuły z zakresu perfumerii tylko

Casa Max

Avenida João Pessoa Nr. 16
Telefon 1-8-5-5.

Wszelkie zamówienia do staczamy na zamówienia. Halki, bielizna na lózka, biulski jedwabne, obrusy i t. p. po najniższych cenach.

Przysięgły Tłómacz Publiczny

Dr. Raul L. Brand
Tłómacz wszelkie dokumenty przy Burze Adwokackim Dr.
Bron. Osteja Roguskiego
Uprawnienie pobytu Obcurodowców w Brazylji.
Praça Tiradentes 509
2 piętře - Curitiba

Czym była, jest i będzie POLSKA

Przemówienie ministra Kwiatkowskiego w Sejmie.

Rio, 7 — Inaugurując debatę budżetową, wicepremier i minister Skarbu Kwiatkowski wygłosił dnia 2-go grudnia w Sejmie wielkie expose, w którym na tle sytuacji ogólnopolitycznej, przedstawił bilans dotychczasowego dorobku gospodarczego Polski i naszkicował plany, jakie rząd zamierza realizować w przyszłości.

Rok doniosłych wydarzeń.

Mówca stwierdził na wstępie, że rok 1938 jest dla Polski najdonioślejszym bodaj rokiem w ciągu 20-letniej niepodległości Państwa. Jest to rok niezwykle ważnych wydarzeń politycznych i gospodarczych. Po raz pierwszy zarysowały się w nim konkretne skutki 7-letniego kryzysu i po raz pierwszy Polska odczuła się zdecydowanie od poprzedniego zamknięcia. Włączenie w orbitę gospodarczą Polski wysocy uprzemysłowionej Śląską Zaołańskiego, oraz normalizacja stosunków z Litwą przedstawiają wielki sukces polskiej polityki zagranicznej i armii narodowej. Dorobek 20-lecia, mimo długiej litanii niedomagań, wypadła niezwykle pozytywnie, świadcząc o zdolnościach twórczych narodu polskiego. Dwadzieścia lat temu Polska miała 140 tysięcy kilometrów kwadratowych i 27 milionów ludności. Nazywano ją państwem sezonowym. Szerzyła się niewiara we własne siły i wiara we wszechpotęgę obca. Dziś Rzeczpospolita Polska ma 390 tysięcy kilometrów kwadratowych, przeszło 35 milionów ludności, odbudowała zniszczony kraj, uruchomiła nowe dziedziny wytwórczości, przedewszystkiem zaś rozbudziła samopoczucie siły oraz wartości własne.

Praca dwadzieścia lat.

Od lat dwadzieścia wysuwano postulaty wyrównania gęstości zaludnienia, racjonalizowania emigracji, dostępu wszystkich narodów cywilizowanych do źródeł surowców, postulatów swobodnej cyrkulacji ludzi, kredytów i towarów, zniesienia prohibicji rolnych i przemysłowych, przereźnięcia potencjalnych sum zużytych na dumping, na cele rozwoju konsumpcji, dalej umiarkowanej polityki celnej i podatkowej, przywrócenia stabilizacji walut, wreszcie umożliwienia spłaty długów międzynarodowych pracą i towarami — wszystko to zostało zrealizowane, tak, że dziś państwo chcące na własną rękę wejść bliższe sąsiady znalazłoby się nad brzegiem przepaści. Dając przegląd koniunktury 22 państw głównych świata, wicepremier stwierdził, że w połowie bieżącego roku w grupie państw kryzysowych spadek wskaźników gospodarczych największy był w U. S. A. bo 32,5 proc. Ustabilizowaną koniunkturę posiadało 8 państw: kraje skandynawskie, Rumunia, Estonia, Węgry, Japonia i Chile. Wre ziele koniunkturę zwykłą 5 państw, wśród nich Niemcy 6,2 proc. i Polska 8,4 proc. wyższymi. Podkreślając osiągnięcia Polski, wicepremier zastrzegł się, że indywidualna sytuacja milionów ludzi pozostawia jeszcze wiele do życzenia, niemniej dotychczasowe wyniki otwierają drogę do lepszego bytu szerokiej warstwy. Wskaźnik produkcji przemysłowej w Polsce, w pierwszym półroczu b. r. wypierzył inne państwa, wykazując co rok przeszło 42 proc. Poprawa rentowności w procesach gospodarczych rozbudziła w Polsce nowe siły, przyciągając do warsztatu gospodarczego liczne warstwy społeczne.

Poprawa we wszystkim.

Rozwój produkcji wpłynął poważnie na rynek pracy, zwiększając liczbę zatrudnionych rąk. Zarejestrowanych bezrobotnych za-

trudniano prawie 350 tysięcy. Jako ujemny szczegół koniunktury wicepremier przytoczył odcinek rolniczy, mianowicie spadek cen zboża.

W handlu wewnętrznym nastąpiła poprawa. Zredukowanie podczas kryzysu 60 tysięcy przedsiębiorstw wyrównano powstaniem 70 tysięcy nowych. W dziedzinie handlu zagranicznego optymizm taki nie jest dozwolony, z powodu wzrostu importu, zresztą uzasadnionego potrzebą instalacji i surowców w wyniku rozwoju produkcji. Mimo to długotrwały bilans negatywny wymaga szczególnej troski. W dziedzinie komunikacji na szczególną uwagę zasługują olbrzymi rozwój portów polskich. W roku 1929—35 proc. eksportu z Polski przechodziło przez granice lądowe, obecnie Gdynia i Gdańsk obsługują 95 proc. eksportu. W tym samym okresie liczba dzieci szkolnych wzrosła z trzech do pięciu milionów, analogiczny spadeł z 30 proc. do poniżej 7 proc. Linie telegraficzne podwojono, telegraficzne potrójono, dobudowano z górą dwa tysiące kilometrów kolei. Obszar uprawy zbóż, ziemniaków i buraków cukrowych podniesiono z 11 na 17 milionów ha. Reasumując minusy, wicepremier streścił je w trzech punktach: przeludnienie, zbyt niskie ceny zboża i stosunkowo słaba ekspansja eksportu.

Mówca zapewnił, że jako minister skarbu uczyni wszystkie celem zrównoważenia budżetu, mimo, że jest większy o 46 milionów złotych od poprzedniego. Powracając do ostatnich objawów, wicepremier podkreślił fakt wzrostu obrotu czekowego do 38 miliardów złotych, przytoczył upłynnienie rynku pieniężnego, potaniecie pieniądza i wielki wzrost zainteresowania rynkiem lokacyjnym. Przyrost depozytów w roku 1937 był przeszło cztery razy większy niż w czterolecie 1932-36. Wzrost obrotów spółdzielni rolniczych i zarobków gospodarczych w ostatnim roku wyniósł 93 milionów na 132 miliony. Z powodu zwiększenia zatrudnienia, zarobki pracowników fizycznych wzrosły w

ubiegłym roku o 239 milionów, pracowników umysłowych prywatnych o 96 milionów, zaś państwowych o 127 milionów. Mówca podkreśla, że w okresie dwudziestolecia niepodległości Polski nie było faktu rosnącego temu, że w jednym roku dochód obywateli państwa wzrósł prawie o półmiliarda złotych.

Rozwój portów polskich.

W drugiej części przemówienia, wicepremier naszkicował olbrzymi plan inwestycji, obliczony na 15 lat i podzielony na 5 okresów 3-letnich. Okres pierwszy 1939-42 poświęcony będzie rozbudowie potencjału wojennego, okres drugi 1942-45, zagadnieniem komunikacyjnym, kolejom, motoryzacji, itd. okres trzeci, oświadczenia ludowej i rolnictwu, okres czwarty — urbanizacji oraz uprzemysłowieniu, wreszcie piąty — ujednostajnieniu struktury i dynamiki gospodarczej.

Plany na przyszłość.

Kończąc, wicepremier oświadczył, że Polska ma wiele braków materialnych i niezapkojenych potrzeb kulturalnych i moralnych. Jest jednak faktem historycznym, potwierdzonym na przestrzeni 40 wieków cywilizacji, że mądrość przywódców narodu znaczy stokrotnie więcej niż największe bogactwo naturalne. Z nieości i biedy powstawały największe potęgi państwowe w świecie i budowały drogową cywilizację. Największe i najprawdziwsze bogactwo Polski to ludzie. Toczy się na ziemiach polskich walka, jedyna walka, jaką toczyć warto. Walka o charakter człowieka, który niebawem dojrzeje w Polsce. We wszystkich działaniach oraz inwestycjach Polska nie dopuści do tego, aby ten nowy młody zespół ludzi stał się podobny do tych, którzy już stopniowo schodzą z areny życia, a którzy raczej byli skłonni wierzyć w potęgę Ligi Narodów oraz siłę obcego huku, niż w moc i zdolność własnego narodu. Dziś w Polsce w obliczu tworzących się wielkich wartości, powstaje nowy gatunek ludzi, ludzi budujących potężną Stalową Wołę w Centralnym Okręgu Przemysłowym. Oni tworzą naprawdę nową i potężną Polskę. Usunąć więc wszystkie zawiady, zakończył wicepremier — i zmobilizujemy wszystkie możliwe środki, by w Polsce powstało wielkie życie w imię wielkich i realnych celów.

Wiadomości z Polski

(Początek lotniczą)

Zatopienie statku »Tczew«

Rio, 7 (Pat) — Polski statek handlowy »Tczew«, ładując towary w porcie gdańskim, uległ katastrofie i zatonął w kanale żeglarskim, przy czym straciło życie dwóch marynarzy.

Według opowiadań załogi okoliczności wypadku były następujące: statek stał przy magazynach w kanale żeglarskim i ładował drobniec. W ładowniach znajdowały się już różne towary, jak rury, cynk, soda i inne. Ładownia nie posiadała błachy. Po jej przyjęciu statek miał odpłynąć do Gdyni po nowy transport drobniec i z Gdyni odpłynąć do Finlandii. Natłoczony statek był przechylony w stronę kanału, wobec czego jeden z oficerów dla wyrównania położenia wydał rozkaz pompowania wody do zbiorników balastowych. Podczas manewrów statek powrócił do normalnego położenia, w chwilę później jednak zaczął gwałtownie przechylać się w przeciwną stronę. Pracująca przy ładunku

załoga pośpiesznie rzuciła się do ucieczki. Kilku marynarzom udało się zbiec na ląd, kilku innych skończyło do wody. Szczęśliwie uratowano kapitańskiego »Tczewa« uderzyły odłogi nadbrzeżne, które zerwane, runęły na ziemię. Statek przechylił się wreszcie zupełnie na bok i w ciągu kilku minut zatonął. Znajdujący się w maszynie dwaj marynarze nie zdołali wybić na pokład i utonęli wewnątrz statku.

»Tczew« stanowił własność »Żegluga Polska«. Niewielki ten parowiec o pojemności 1020 ton, był jednym z pierwszych statków zbudowanych dla polskiej floty handlowej. Ostatnio utrzymywał wyłączne połączenie towarowe z Gdańskiem i Gdynią a portami zachodnimi Finlandii.

Ponieważ miejsce, w którym zatonął »Tczew« nie jest zbyt głębokie, statek prawdopodobnie będzie wydobyty z dna.

NOWA GODNOŚĆ -- OFICER HONOROWY

Rio, 7 (Pat) — W Polsce ustanowiono nową godność oficera honorowego, jako wyróżnienie za zasługi dla rozwoju sił zbrojnych. Nominację taką będą mogli otrzymać zarówno obywatele polscy jak obcy. Mianowanie następuje na jeden z dotychczasowych

stopni oficerskich, z dodaniem słów » w stopniu honorowym ». Zaszczytnym tym tytułem odznaczone być mogą osoby, które w czasie pokoju lub wojny położyły wybitne zasługi dla armii, jej rozwoju, obrony państwa lub w pracy nad zakończeniem działań wojennych.

Każdy z odznaczonych będzie miał prawo do noszenia przepisowego munduru oraz uzbrojenia, przyczem będzie mógł używać tytułu oficerskiego, ale tylko z dodatkiem wyrazów » w stopniu honorowym ». Mianowań dokonywać będzie Prezydent Państwa, na wniosek ministra spraw wojskowych.

NOWY POLSKI WYNALEZEK

Rio, 7 (Pat) — Polak, p. Henryk Łódziczonek, urzędnik samorządowy w Postawach na Wileńszczyźnie, wynalazł ciekawy aparat, który nazwał »zegarem ruchu obrotowego ziemi«. Zdaniem wynalazcy, zegar pozwoli łatwo określić spórządne geograficzne każdego miejsca, oraz dokładny czas astronomiczny. Przyrząd miałby

duże znaczenie dla statków, stacji meteorologicznych i wszelkich wypraw podróżniczych. Wynalazkiem zainteresowało się Polskie Stowarzyszenie Popierania Wynalazków i postanowiło sfinansować wykonanie przyrządu, celem zaalarmowania go na wystawie wynalazków, jaka projektowana jest w połowie przyszłego roku w Łodzi.

POGODA W POLSCE

Rio, 7 (Pat) — W całej Polsce panuje dotąd wyjątkowo ciepła pogoda o średniej temperaturze 10 ponad zero. W ogrodach zakwitają róże, pękają pączki na drzewach, a poziomki i maliny wydają owoce. Takiej pogody o tej

porze roku nie pamiętają najstarsi ludzie. Według prognozy Instytutu Meteorologicznego, nie należy się przedkładać zmian pogody, a tegoroczna zima ma być w Środkowej Europie, wogóle bardzo łagodna.

Ze świata

Polskie samoloty na Paryskim Salonie Lotniczym.

Rio, 7 (Pat) — Polskie samoloty, wystawione w paryskim salonie lotniczym, odniosły niezwykły sukces. We francuskiej prasie codziennej i fachowej ukazały się liczne fotografie i opisy polskich samolotów, pełne uznania dla ich zalet konstrukcyjnych i stwierdzające wysoki poziom jakościowego polskiego przemysłu lotniczego. Naczelny organ lotnictwa francuskiego, »Aero«, opublikował na naczelnym miejscu wywiad z szefem polskiego lotnictwa polskiego gen. Rayskim, podając wyczerpującą informację o stanie polskiego lotnictwa ze szczególnym uwzględnieniem lotnictwa wojennego, które zakwalifikował dorzędu najlepszych w Europie. Polskie stoisko stale jest pełne zwiedzającej publiczności. Szczególne zaciękanie widza budza bombowiec »Łoś« przed którym tworzą się długie kolejki, pragnących obejrzeć wewnętrzne urządzenie kabiny. Wielu fachowców poświęca długie godziny na badaniu szczegółów budowy polskich samolotów. Ostatnio polskie stoisko zwiedził angielski minister lotnictwa, Kingaley Wood oraz sławny konstruktor rosyjski Sikorski, stale mieszkający w Ameryce Północnej oraz płk. Lindbergh, którego wizyta wywołała olbrzymią sensację. Znany lotnik tak się zainteresował polskimi samolotami, że prosił delegata z Państwowych zakładów lotniczych w Warszawie o poświęcenie mu, celem wyjaśnienia kilku godzin czasu we wczesnej porze ranej, kiedy napływ widzów jest mniejszy.

Dodatkowe kredyty dla urzędów zagranicą.

Rio, 7 (Pat) — W związku z koniecznością jaknajprychlejszego wykonania o pozabawieniu obywatelstwa przez konsulaty, rząd wniósł do sejmiku projekt ustawy o dodatkowych kredytach w sumie 90 tysięcy złotych na zwiększenie personelu urzędniczego w urzędach zagranicą. Równocześnie wobec wzrostu emigracji tak stałej do Francji, Belgii i Ameryki Północnej, jak sezonowej do Niemiec, Lotwy i Estonii, rząd zgłosił projekt ustawy o przyznaniu dodatkowych 600 tysięcy złotych na opiekę nad emigrantami, zwłaszcza na zwalczanie propagandy komunistycznej.

Nowy gabinet litewski.

Rio, 7 (Pat) — W ostatniej rekonstrukcji gabinetu litewskiego, na którego czele ponownie stanął ks. Mironas, tękę spraw zagranicznych po p. Loserajtisie objął dotychczasowy wicepremier spraw zagranicznych, p. Urbysys. Polityczny charakter nowego rządu uległ zmianie, bowiem wszyscy nowi ministrowie należą również do stronnictwa nacjonalistycznego — Tautininków.

Stosunki polsko-litewskie.

Rio, 7 (Pat) — Do Warszawy przyjechał dyrektor litewskiej urzędowej agencji prasowej »Elta«

p. Dajłide, który przeprowadził rozmowy w sprawie wymiany informacji z urzędową Polską Agencją Telegraficzną. Wymianę taką przewiduje niedawno zawarte porozumienie prasowe polsko-litewskie. Dyrektor Dajłide bawi w Warszawie jako gość Naddyrektora Pat'a p. Obarskiego.

Na najbliższe dni zapowiedziane jest przybycie do Warszawy p. Markisa, burmistrza Kowna, i byłego gubernatora Kłajpedy. Celem tej wizyty jest zapoznanie się z gospodarką miejską Warszawy oraz zwiedzenie stolicy Polski. Gościa litewskiego podejmować będzie prezydent Warszawy p. Starzyński.

Czechosłowacja dalszej.

Praga, 10 — Według oficjalnej statystyki co dopiero ogłoszonej, Czecho-Słowacja na mocy traktatu w Monachium straciła 41.600 kilometrów kwadratowych ziemi, czyli 29,6 proc. całości powierzchni państwa.

Czecho-Słowacja w chwili obecnej posiada 98.900 kilometrów kwadratowych z 9.807.000 mieszkańcami. Niemcom z terytorium czeskiego dostało się w udziale 28.700 kilometrów kwadratowych z 3.580 mieszkańcami. Węgry zabrały 11.800 kilometrów kwadratowych z 1.090.000 mieszkańców i Polska 1.100 kilometrów kwadratowych z 250.000 Polaków.

Dzisiejsza Czecho-Słowacja ludnościowo przedstawia się, jak następuje: 6.454.000 Czechów, 2.056.000 Słowaków, 512.000 Rosjanów, 378.000 Niemców, 126.000 Żydów, 100.000 Węgrów i 4.000 Polaków.

Żona prezydenta Litwy spokrewniona z rodziną Piłsudskich.

Jak już donosiliśmy, zebranie elektorów wybrało prezydentem Litwy dotychczasowego prezydenta p. Antoniego Smetonę. Prasa warszawska, podając życiorys prezydenta Smetony, podkreśla, że babka żony prezydenta Litwy była z domu Piłsudską. Pani prezydentowa Smetona jest z pochodzenia Polką.

PREZENTY

NA GWIAZDKE

Ubranka dla chłopów i młodzieńców w różnych kolorach, gatunkach i rozmiarach Ceny niskie. Specjalny i największy skład ubrań ESTABELECIMENTO FABRIL

„Maravilha“

Marytyba — Praça Tiradentes 598, róg Muevimentos Ce so. Filia w Ponta Grossa. Rua Cel. Claudio 88.

KOLONIŚCI!

Najlepsze i najsolidniejsze narzędzia gospodarskie i rolne ze jak: Ostrza do pługów, hamulce do wozów, wiołokarnie i wiele innych sprzętów wyrobionych w paranie

Zakład Mechaniczny

Stanisława Szczypiora w Contenda, via Guajivira Paraná